

La formation et le développement des métiers au moyen âge (Ve—XIVe siècles), sous la direction de László Gerevich et Ágnes Salamon, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1977, 7—151 p. + 8 schițe-plan + 33 fotografii + V pl.

Volumul cuprinde (integral sau în rezumat) o parte din rapoartele prezentate la colocviul internațional de arheologie medievală desfășurat la Budapesta între 25—27 octombrie 1973, avînd printre participanți savanți de renume. Lucrările colocviului au fost patronate de Comitetul pentru cercetarea originii orașelor (Comité des Recherches sur les Origines des Villes), care funcționează pe lângă Uniunea Internațională a Științelor Preistorice și Protoistorice (Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques), rolul de gazdă fiind îndeplinit de către Academia de Științe a R. P. Ungare, respectiv Institutul de Arheologie și Muzeul Național. Comitetul sus-amintit a fost înființat în anul 1962 la Roma, colocviul de la Budapesta fiind cea de a treia sesiune organizată sub egida sa.

Volumul, pe lângă alocuțiunea de deschidere a lui L. Gerevich (R. P. Ungară) și discursul inaugural prezentat de W. Hensel (Polonia), cuprinde în total șaisprezece studii și două rezumate. Conținutul acestora înscriindu-se într-o tematică variată, ele pot fi rînduite în trei grupuri. Din primul grup de studii fac parte cele care se ocupă de portul maritim german Haithabu, respectiv de analiza tipologică a bronzurilor turnate descoperite la Haithabu înainte de primul război mondial (H. Jankuhn, *Das Bronzegiesserhandwerk in Haithabu*); de portul maritim suedez Kalmar (D. Selling, *Les trouvailles du port ancien de Kalmar — minoir de la vie dans une ville médiévale en Suède*, rezumat), de săpăturile efectuate la Attersee și Stillfried în Austria (F. Felgenhauer, *Bericht über die Ausgrabungen in Attersee und Stillfried*, rezumat). Cel de al doilea grup de studii se referă la: comerțul porturilor maritime (Oldenburg, Mecklenburg, Arkona, Ralswiek, Menzlin) din secolele VII—IX ce se găseau pe teritoriile populației slave de nord-vest (J. Herrmann, *Hinterland, Handel und Handwerk der frühen Seehandelsplätze im nordwestslawischen Siedlungsgebiet*); începuturile meșteșugurilor orașenești din Ungaria (A. Kubinyi, *Die Anfänge des städtischen Handwerks in Ungarn*), dezvoltarea producției meșteșugărești în sec. VIII—IX pe teritoriul Slovaciei (B. Chropovský, *Zur Entwicklung der spezialisierten Handwerksproduktion im 8—9. Jh. auf dem Gebiet der Slowakei*), istoria meșteșugurilor în Norvegia (A. Herteig, *Handwerk und Handwerker in Norwegen vom Ende der Völkerwanderungszeit bis zur Reformation, beleuchtet an Hand archäologischer Materialien*).

Referindu-se la o arie geografică largă, restul lucrărilor informează despre cele mai

diverse și specifice meșteșuguri, cum sînt: prelucrarea osului în Polonia (Z. Kurnatowska, *Horn-Working in medieval Poland*), ceramica austriacă în perioada feudalismului dezvoltat și târziu (S. Felgenhauer, *Keramik des Hoch- und Spätmittelalters in Österreich*), confecționarea podoabelor în Cehia (Z. Klanica, *Juwelierwerkstätten auf mitteleuropäischen Burgwällen*), făurirea de arme (Z. Rajewski, *Über Waffenproduzenten bei den Slawen im frühen Mittelalter*), prelucrarea metalelor în Daghestanul medieval (M. M. Mammaev) prelucrarea și tehnologia sticlei în secolele XIV—XV în Dubrovnik (V. Han, *Die Glaserzeugung des 14. und 15. Jh. in Dubrovnik*), tradiții antice în prelucrarea sticlei din evul mediu timpuriu (N. P. Sorokina, *Antike Überlieferung in der mittelalterlichen Glaserzeugung*), monetăriile din Ungaria în evul mediu timpuriu (L. Huszár, *Münzstätten in den im Frühmittelalter entstandenen ungarischen Städten*), prelucrarea fierului în secolele IX—XIV în Ungaria (G. Heckenast, *Eisenverhüttung in Ungarn im 9. — 14. Jahrhundert*), datarea pictrelor fasonate prin caracteristicile uneltelor (E. Nagy, *La datation des pierres sculptées d'après les traces d'outils*), meșteșugari și meșteșuguri din vechiul Novgorod (B. A. Kolcin).

După cum aflăm din discursul inaugural al lui W. Hensel, colocviile organizate de „Comitetul pentru cercetarea originii orașelor“ se țin din doi în doi ani. În 1975, respectiv 1977, anul apariției volumului prezentat, trebuia să aibă loc două colocvii. Volumul celei de a treia sesiuni apare deci cu o întârziere de patru ani față de manifestarea științifică la care se referă — o întârziere cu atît mai sensibil resimțită, cu cît de atunci au mai avut loc alte două colocvii. Astfel, volumul de față își pierde, într-o măsură, rostul primordial informativ. Acest lucru nu diminuează însă valoarea volumului, căci prin apariția sa se introduc în circuitul științific rezultatele unor cercetători arheologi de renume, rezultate care de bună seamă pot fi valorificate de către specialiștii de pretutindeni.

MAGDALENA BUNTA